

Podróże Polaków w pierwszym półroczu 2009 roku

I. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych

W pierwszym kwartale 2009 roku obserwujemy niższy poziom uczestnictwa mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat w krajowych wyjazdach (podróżach) turystycznych ogółem niż w pierwszym kwartale 2008 roku (spadek uczestnictwa w długookresowych obejmujących co najmniej 5 dni i podobny poziom – w krótkookresowych obejmujących 2-4 dni), a także niższy poziom uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych (spadek w obu rodzajach podróży). W drugim kwartale 2009 roku również notujemy spadek uczestnictwa zarówno w wyjazdach krajowych (wyższy poziom uczestnictwa w wyjazdach na 5 i więcej dni oraz niższy – w wyjazdach na 2-4 dni), jak i zagranicznych (spadek uczestnictwa w wyjazdach długookresowych i wzrost – w krótkookresowych).

W I kwartale 2009 roku w kraju lub za granicę wyjechało turystycznie (na 2-4 dni lub na dłuższy okres) o 16% (0,7 mln) Polaków mniej niż rok wcześniej, w II kwartale 2009 roku – o 9% (0,55 mln) mniej.

Tab. 1. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych w I kwartale (% populacji w wieku 15 i więcej lat)

	I kw. 2008	I kw. 2009
Krajowe długookresowe	5,8	4,3
Krajowe krótkookresowe	6,0	6,1
Krajowe ogółem	11,0	9,7
Zagraniczne długookresowe	2,6	2,0
Zagraniczne krótkookresowe	0,8	0,4
Zagraniczne ogółem	3,1	2,3
Długookresowe ogółem	8,4	6,2
Krótkookresowe ogółem	6,7	6,2
Krajowe i zagraniczne (ogółem)	13,8	11,7

Uwaga: uczestnictwo w wyjazdach (podróżach) turystycznych odnosi się do osób, które co najmniej raz wzięły udział w danego rodzaju wyjeździe (podróż); część osób uczestniczyła w więcej niż jednym rodzaju podróży.

Źródło: badania ankietowe Instytutu Turystyki przeprowadzone w kwietniu na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie OBOP obejmującej mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat (uzyskano 1004 odpowiedzi).

Tab. 2. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych w II kwartale (% populacji w wieku 15 i więcej lat)

	II kw. 2008	II kw. 2009
Krajowe długookresowe	5,6	5,8
Krajowe krótkookresowe	10,6	8,6
Krajowe ogółem	15,2	13,3
Zagraniczne długookresowe	3,4	2,5
Zagraniczne krótkookresowe	0,7	1,3
Zagraniczne ogółem	3,9	3,7
Długookresowe ogółem	8,4	8,2
Krótkookresowe ogółem	11,2	9,6
Krajowe i zagraniczne (ogółem)	18,0	16,3

Źródło: badania ankietowe Instytutu Turystyki przeprowadzone w lipcu na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie OBOP obejmującej mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat (uzyskano 1000 odpowiedzi).

Tab. 3. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych w I kwartale (liczba uczestniczących w wieku 15 i więcej lat w mln)

	I kw. 2008	I kw. 2009	Zmiana 09/08
Krajowe długookresowe	1,85	1,4	-24%
Krajowe krótkookresowe	1,95	1,95	0%
Krajowe ogółem	3,55	3,15	-11%
Zagraniczne długookresowe	0,85	0,65	-24%
Zagraniczne krótkookresowe	0,25	0,1	-60%
Zagraniczne ogółem	1,0	0,75	-25%
Długookresowe ogółem	2,7	2,0	-26%
Krótkookresowe ogółem	2,15	2,0	-7%
Krajowe i zagraniczne (ogółem)	4,45	3,75	-16%

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

* Przedstawione wyniki badań dotyczące pierwszego półrocza 2009 roku należy traktować jako wstępne. Dane o uczestnictwie w wyjazdach turystycznych opracowano na podstawie badań ankietowych zrealizowanych w kwietniu i lipcu. Przyjęta metoda nie pozwala na określenie uczestnictwa w całym półroczu, a jedynie w poszczególnych kwartałach. Pozostałe dane opracowano: w odniesieniu do I kwartału – na podstawie cyklu comiesięcznych badań (materiał informacyjny: „Krajowe i zagraniczne wyjazdy Polaków w I kwartale 2009 roku”), a w odniesieniu do II kwartału – na podstawie badania przeprowadzonego w lipcu. Ostateczne dane dotyczące podróży Polaków w pierwszym półroczu 2009 roku zostaną przedstawione w październiku, po zrealizowaniu cyklu badań, w materiale informacyjnym „Krajowe i zagraniczne wyjazdy Polaków w pierwszym półroczu 2009 roku”.

Tab. 4. Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych w II kwartale (liczba uczestniczących w wieku 15 i więcej lat w mln)

	II kw. 2008	II kw. 2009	Zmiana 09/08
Krajowe długookresowe	1,8	1,9	6%
Krajowe krótkookresowe	3,45	2,8	-19%
Krajowe ogółem	4,9	4,3	-12%
Zagraniczne długookresowe	1,1	0,8	-27%
Zagraniczne krótkookresowe	0,25	0,4	60%
Zagraniczne ogółem	1,25	1,2	-4%
Długookresowe ogółem	2,7	2,65	-2%
Krótkookresowe ogółem	3,6	3,1	-14%
Krajowe i zagraniczne (ogółem)	5,8	5,25	-9%

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

II. Wyjazdy krajowe

Według szacunków Instytutu Turystyki, w pierwszym półroczu 2009 roku Polacy wzięli udział w 12,9 mln krajowych podróży turystycznych, czyli o 12% mniej niż w pierwszym półroczu 2008 roku; prawie jedną trzecią stanowiły podróże długookresowe, a ponad dwie trzecie – krótkookresowe. Obserwujemy nieco większy spadek liczby podróży długookresowych (o 14%) niż krótkookresowych (o 11%). W pierwszym półroczu 2009 roku Polacy uczestniczący w podróżach na 5 i więcej dni wyjeżdżali na dłuższy okres niż w poprzednim roku, uczestniczący w podróżach na 2-4 dni – na podobny okres.

Tab. 5. Krajowe podróże Polaków w wieku 15 i więcej lat (w mln)

	I-VI 2008	I-VI 2009	Zmiana 09/08
Długookresowe	4,95	4,25	-14%
Krótkookresowe	9,7	8,65	-11%
Krajowe ogółem	14,65	12,9	-12%

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 6. Średnia długość pobytu podczas podróży krajowych (liczba noclegów)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Długookresowe	7,4	8,2
Krótkookresowe	1,9	1,9

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

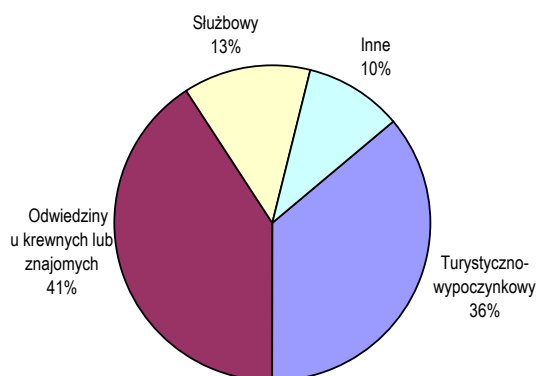
Tab. 7. Liczba noclegów podczas krajowych podróży Polaków w wieku 15 i więcej lat (w mln)

	I-VI 2008	I-VI 2009	Zmiana 09/08
Długookresowe	36,7	36,5	-1%
Krótkookresowe	18,7	16,2	-13%
Krajowe ogółem	55,4	52,7	-5%

Źródło: szacunki na podstawie badań ankietowych Instytutu Turystyki.

W pierwszym półroczu 2009 roku w strukturze krajowych wyjazdów turystycznych Polaków w wieku 15 i więcej lat wyjazdy w celach typowo turystycznych miały większy udział niż w pierwszym półroczu 2008; w celu odwiedzenia krewnych lub znajomych – mniejszy (rys. 5 i 6). W pierwszym półroczu 2009 roku celem 30% podróży była typowa turystyka, a prawie połowy – odwiedziny. Spośród 12,9 mln krajowych wyjazdów mieszkańców Polski 3,9 mln to wyjazdy w celach typowo turystycznych (w 2008 r. – 4,0 mln), w tym 43% stanowiły długookresowe, a 57% – krótkookresowe.

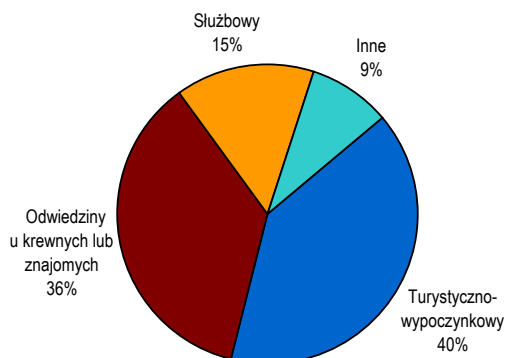
Rys. 1. Cele krajowych wyjazdów długookresowych w pierwszym półroczu 2008 roku

Razem: 4,95 mln

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

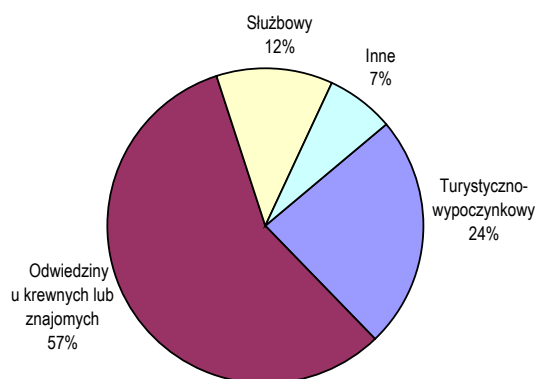
Rys. 2. Cele krajowych wyjazdów długookresowych w pierwszym półroczu 2009 roku

Razem: 4,25 mln

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

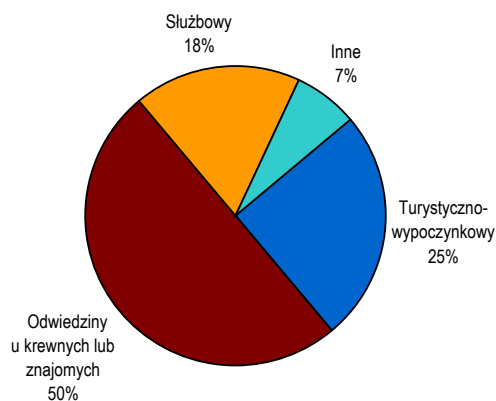
Rys. 3. Cele krajowych wyjazdów krótkookresowych w pierwszym półroczu 2008 roku

Razem: 9,7 mln

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

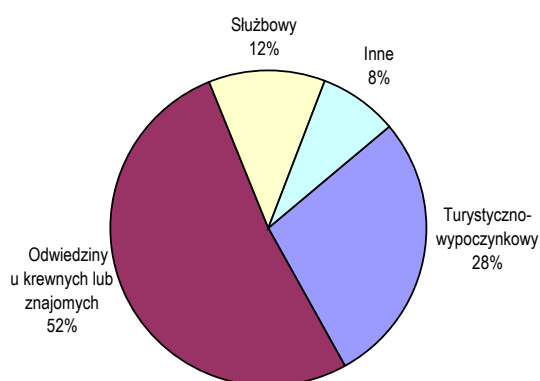
Rys. 4. Cele krajowych wyjazdów krótkookresowych w pierwszym półroczu 2009 roku

Razem: 8,65 mln

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

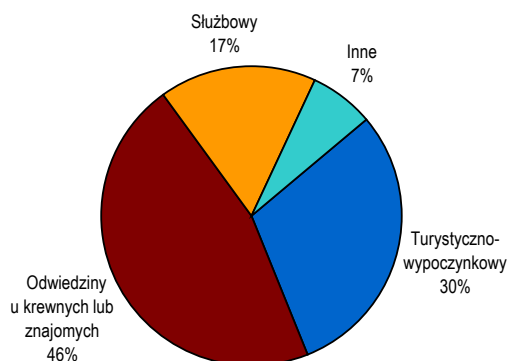
Rys. 5. Cele krajowych wyjazdów turystycznych ogółem w pierwszym półroczu 2008 roku

Razem: 14,65 mln

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Rys. 6. Cele krajowych wyjazdów turystycznych ogółem w pierwszym półroczu 2009 roku

Razem: 12,9 mln

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 8. Cele krajowych podróży długookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Turystyczno-wypoczynkowy	36	40
Odwiedziny u krewnych, znajomych	41	36
Służbowy	13	15
Zdrowotny	5	7
Religijny	1	–
Inny	4	2

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 9. Cele krajowych podróży krótkookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Turystyczno-wypoczynkowy	24	25
Odwiedziny u krewnych, znajomych	57	50
Służbowy	12	18
Zdrowotny	–	1
Religijny	2	1
Inny	5	5

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 10. Sposób organizacji krajowych podróży długookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Całkowicie biuro podróży	3	3
Częściowo biuro podróży	1	1
Całkowicie zakład pracy lub inna instytucja	8	11
Częściowo zakład pracy lub inna instytucja	6	9
Samodzielnie	82	76

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 11. Sposób organizacji krajowych podróży krótkookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Całkowicie biuro podróży	2	1
Częściowo biuro podróży	–	–
Całkowicie zakład pracy lub inna instytucja	7	6
Częściowo zakład pracy lub inna instytucja	6	7
Samodzielnie	85	86

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 12. Rodzaj zakwaterowania podczas krajowych podróży długookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Hotel, motel	14	9
Pensjonat	13	14
Ośrodek wczasowy	4	9
Dom pracy twórczej	1	–
Schronisko, dom wycieczkowy	2	1
Sanatorium	4	6
Kwatera agroturystyczna	4	2
Inna kwatera	4	4
Domek kempingowy	1	1
Namiet (przyczepa) nieodpłatnie	–	1
Namiet (przyczepa) płatnie	–	1
Mieszkanie krewnych na wsi	16	15
Mieszkanie krewnych w mieście	31	30
Domek na działce	3	4
Inny	3	3

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 13. Rodzaj zakwaterowania podczas krajowych podróży krótkookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Hotel, motel	12	18
Pensjonat	6	5
Ośrodek wczasowy	1	2
Dom pracy twórczej	1	–
Schronisko, dom wycieczkowy	2	2
Sanatorium	–	–
Kwatera agroturystyczna	1	2
Inna kwatera	2	2
Domek kempingowy	–	1
Namiet (przyczepa) nieodpłatnie	1	1
Namiet (przyczepa) płatnie	2	–
Mieszkanie krewnych na wsi	23	24
Mieszkanie krewnych w mieście	41	34
Domek na działce	5	6
Inny	3	3

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 14. Środki transportu wykorzystywane podczas krajowych podróży długookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Samochód osobowy	60	61
Inny samochód	2	1
Pociąg	25	21
Kursowy autobus	6	6
Komunikacja podmiejska	1	–
Autokar	5	9
Motocykl, rower	–	–
Samolot	–	–
Wodny środek transportu	–	–
Inny rodzaj podróżowania	1	2

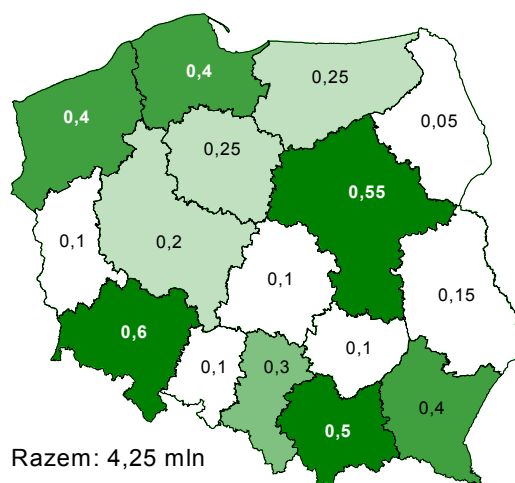
Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 15. Środki transportu wykorzystywane podczas krajowych podróży krótkookresowych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Samochód osobowy	61	68
Inny samochód	1	2
Pociąg	18	16
Kursowy autobus	9	7
Komunikacja podmiejska	1	1
Autokar	8	5
Motocykl, rower	–	–
Samolot	1	–
Wodny środek transportu	–	1
Inny rodzaj podróżowania	1	–

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

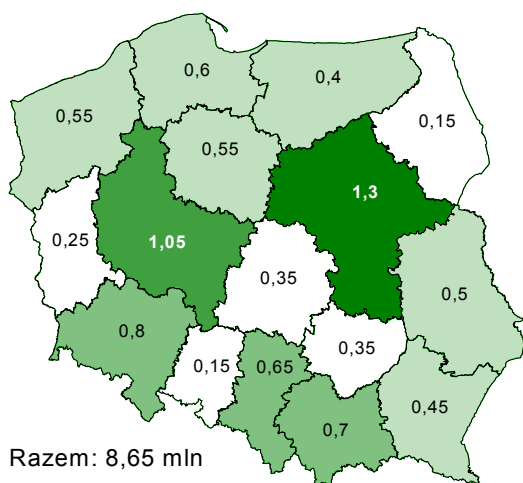
Rys. 7. Natężenie krajowego ruchu turystycznego w pierwszym półroczu 2009 r. według województw i liczby podróży długookresowych (mln)

Uwaga: łączna liczba wizyt w poszczególnych województwach jest o 0,2 mln większa niż liczba podróży, gdyż część osób podczas jednej podróży odwiedziła więcej niż jedno województwo.

Źródło: szacunki na podstawie badań ankietowych Instytutu Turystyki.

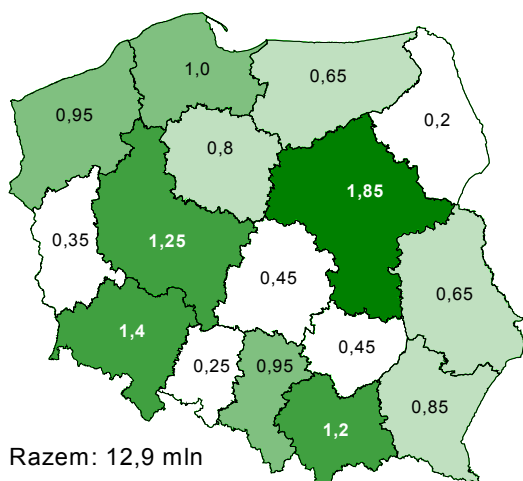
Rys. 8 Natężenie krajowego ruchu turystycznego w pierwszym półroczu 2009 r. według województw i liczby podróży krótkookresowych (mln)

Uwaga: łączna liczba wizyt w poszczególnych województwach jest o 0,15 mln większa niż liczba podróży, gdyż część osób podczas jednej podróży odwiedziła więcej niż jedno województwo.

Źródło: szacunki na podstawie badań ankietowych Instytutu Turystyki.

Rys. 9 Natężenie krajowego ruchu turystycznego w pierwszym półroczu 2009 r. według województw i liczby krajowych podróży turystycznych ogółem (mln)

Uwaga: łączna liczba wizyt w poszczególnych województwach jest o 0,35 mln większa niż liczba podróży, gdyż część osób podczas jednej podróży odwiedziła więcej niż jedno województwo.

Źródło: szacunki na podstawie badań ankietowych Instytutu Turystyki.

III. Wyjazdy zagraniczne

W pierwszym półroczu 2009 roku granice Polski przekroczyło ponad 18,3 mln polskich obywateli udających się do innych krajów: o 26,1% mniej niż w takim samym okresie poprzedniego roku i o 20,5% mniej niż w pierwszym półroczu 2007 roku.

Tab. 16. Zagraniczne wyjazdy polskich obywateli według granic (przekroczenia granicy w tys.)

	I-VI 2008	I-VI 2009	Zmiana 09/08
Zachodnia	8 906	6 740	-24,3%
Południowa	8 983	7 600	-15,4%
Wschodnia	3 798	1 950	-48,7%
Morska	200	190	-5,0%
Lotniska	2 946	1 880	-36,2%
Ogółem	24 833	18 360	-26,1%

Źródło: oszacowania na podstawie badań Instytutu Turystyki i częściowe dane Straży Granicznej.

Według szacunków Instytutu Turystyki, w pierwszym półroczu 2009 roku Polacy w wieku 15 i więcej lat uczestniczyli w 2,4 mln turystycznych podróży za granicę (o 19% mniej niż rok wcześniej), czyli podróży połączonych co najmniej z jednym noclegiem poza granicami kraju. Obserwujemy spadek zarówno liczby zagranicznych wyjazdów długookresowych jak i krótkookresowych. Średnia długość pobytu wyniosła 9,0 noclegów (w 2008 r. – 11,6). Polscy turyści najczęściej odwiedzali Niemcy, Włochy, Czechy i Wielką Brytanię.

Tab. 17. Zagraniczne wyjazdy polskich turystów według odwiedzanych krajów (w mln)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Razem wyjazdów turystycznych	2,95	2,4
Niemcy	0,7	0,65
Włochy	0,15	0,3
Czechy	0,35	0,2
Wielka Brytania	0,15	0,2
Austria	0,15	0,15
Egipt	*	0,1
Hiszpania	0,1	0,1
Irlandia	0,1	0,1
Słowacja	0,15	0,1
Holandia	0,2	*
Francja	0,15	*
Litwa	0,15	*
Grecja	0,1	*
Węgry	0,1	*
Inne	0,7	0,65

* Poniżej 0,1 mln.

Uwaga: suma wizyt w poszczególnych krajach była większa niż liczba wyjazdów turystycznych, gdyż część osób podczas jednej podróży odwiedziła kilka krajów.

Źródło: szacunki na podstawie badań ankietowych Instytutu Turystyki.

Tab. 18. Zagraniczne podróże Polaków w wieku 15 i więcej lat połączone co najmniej z jednym noclegiem w innym kraju (w mln)

	I-VI 2008	I-VI 2009	Zmiana 09/08
Długookresowe	2,15	1,8	-16%
Krótkookresowe	0,8	0,6	-25%
Zagraniczne ogółem	2,95	2,4	-19%

Źródło: szacunki na podstawie badań ankietowych Instytutu Turystyki.

Tab. 19. Średnia długość pobytu podczas zagranicznych podróży Polaków w wieku 15 i więcej lat (liczba noclegów)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Długookresowe	15,1	11,5
Krótkookresowe	2,0	2,3
Zagraniczne ogółem	11,6	9,0

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

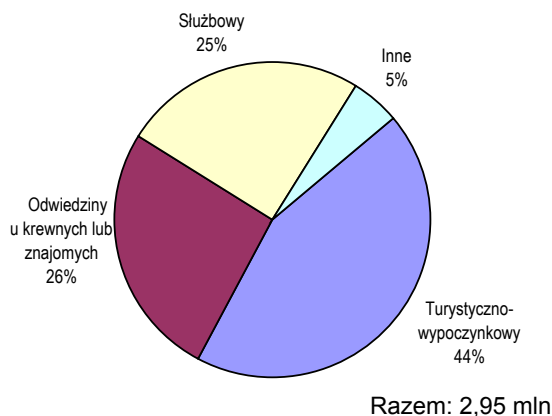
Tab. 20. Liczba noclegów podczas zagranicznych podróży Polaków w wieku 15 i więcej lat (w mln)

	I-VI 2008	I-VI 2009	Zmiana 09/08
Długookresowe	32,5	20,7	-36%
Krótkookresowe	1,6	1,7	-6%
Zagraniczne ogółem	34,1	22,4	-34%

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

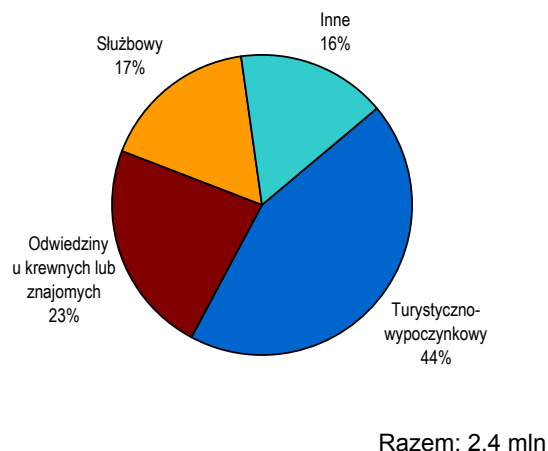
W I półroczu 2009 roku celem 44% (bez zmian) zagranicznych wyjazdów Polaków była typowa turystyka. W ogólnej liczbie 3,0 mln wszystkich podróży za granicę było takich wyjazdów 1,05 mln (w 2008 r. – 1,3 mln); liczbę wyjazdów w odwiedziny szacuje się na 0,55 mln, wyjazdów służbowych – na 0,4 mln.

Rys. 10. Cele zagranicznych podróży Polaków w pierwszym półroczu 2008 roku

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Rys. 11. Cele zagranicznych podróży Polaków w pierwszym półroczu 2009 roku

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 21. Cele zagranicznych podróży Polaków

	I-VI 2008	I-VI 2009
Turystyczno-wypoczynkowy	44	44
Odwiedziny u krewnych, znajomych	26	23
Służbowy	25	17
Szkoleniowy	1	9
Religijny	–	3
Zdrowotny	1	1
Inny	3	3

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 22. Sposób organizacji podróży zagranicznych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Całkowicie biuro podróży	11	16
Częściowo biuro podróży	5	3
Całkowicie zakład pracy lub inna instytucja	10	11
Częściowo zakład pracy lub inna instytucja	13	6
Samodzielnie	61	64

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 23. Baza noclegowa wykorzystywana podczas podróży zagranicznych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Hotel, motel, pensjonat, zajazd	40	39
Ośrodek wczasowy	2	2
Dom wycieczkowy, schronisko	1	2
Wynajęty domek wakacyjny	1	3
Wynajęta kwatery prywatna	7	9
Mieszkanie krewnych lub znajomych	32	37
Domek kempingowy	1	1
Namiet, przyczepa kempingowa	–	–
Sanatorium	–	–
Inne	16	7

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 24. Środki transportu wykorzystywane podczas podróży zagranicznych (%)

	I-VI 2008	I-VI 2009
Samochód osobowy	42	34
Inny samochód	11	2
Pociąg	2	3
Kursowy autobus	2	2
Autokar	17	21
Motocykl, rower	–	–
Prom	1	–
Samolot	24	38
Inny rodzaj podróżowania	1	–

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

IV. Wydatki na wyjazdy turystyczne

Badania Instytutu Turystyki wykazały, że w pierwszym półroczu 2009 roku 39% wydatków na krajowe podróże długookresowe Polacy ponieśli przed wyjazdem, w miejscu zamieszkania; na krajowe podróże krótkookresowe – 41%, na podróże zagraniczne – 61%.

W pierwszej połowie 2009 roku na krajowe wyjazdy długookresowe Polacy wydawali o 13% więcej niż w pierwszej połowie 2008 roku, na krajowe wyjazdy krótkookresowe – o 2% więcej, na wyjazdy zagraniczne – o 23% więcej. Średnie wydatki na dzień pobytu na krajowy wyjazd obejmujący 5 i więcej dni wzrosły o 1%, na wyjazd obejmujący 2-4 dni – o 4%, na wyjazd zagraniczny – o 54%.

Tab. 25. Przeciętne wydatki na krajowe podróże długookresowe w pierwszym półroczu 2009 roku (PLN)

	Na podróż	Przeliczone na dzień pobytu
Poniesione przed podróżą	281	28
Poniesione podczas podróży	443	48
Ogółem	724	76

Uwaga: do obliczenia przeciętnych wydatków na dzień pobytu przyjęto średnią długość pobytu 9,2 dnia (średnia liczba noclegów zwiększona o 1).

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 26. Przeciętne wydatki na krajowe podróże krótkookresowe w pierwszym półroczu 2009 roku (PLN)

	Na podróż	Przeliczone na dzień pobytu
Poniesione przed podróżą	135	47
Poniesione podczas podróży	191	66
Ogółem	326	113

Uwaga: do obliczenia przeciętnych wydatków na dzień pobytu przyjęto średnią długość pobytu 2,9 dnia (średnia liczba noclegów zwiększona o 1).

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Tab. 27. Przeciętne wydatki na podróże zagraniczne w pierwszym półroczu 2009 roku (PLN)

	Na podróż	Przeliczone na dzień pobytu
Poniesione przed podróżą	1 307	130
Poniesione podczas podróży	840	84
Ogółem	2 147	214

Uwaga: do obliczenia przeciętnych wydatków na dzień pobytu przyjęto średnią długość pobytu 10,0 dnia (średnia liczba noclegów zwiększona o 1).

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Jerzy Łaciak,
Warszawa, wrzesień 2009 r.